

MMA•MMKi

Az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet kutatóinak szakmai napja

2024. OKTÓBER 10.
HILD-VILLA

PROGRAM

10:00–10:10

MEGNYITÓ

10:10–11:40

1. SZEKCIÓ

- Darvay Nagy Adrienne
- Varga Emese
- Kovács Örs
- Bólya Anna Mária
- Tornai Szabolcs
- Grad-Gyenge Anikó

11:40–12:00

KÁVÉSZÜNET

12:00–13:30

2. SZEKCIÓ

- Nátyi Róbert
- Kriston-Vízi József
- Egri Petra
- Kollarik Tamás
- Csáji László Koppány
- Szepesi Judit

13:30–14:30

SZENDVICSEBÉD

14:30–16:00

3. SZEKCIÓ

- Kárpáti Andrea
- Váradi Judit
- Szalai Katalin
- Fehér Anikó
- Windhager Ákos
- Gombos László

16:00–16:30

KÁVÉSZÜNET

16:30–18:00

4. SZEKCIÓ

- Wesselényi-Garay Andor
- Dénes Eszter
- Falusi Márton
- Bán András
- Domokos Johanna
- Nemes Márk

BÁN ANDRÁS

megbízott kutató

Bán András PhD műkritikus, nyugalmazott egyetemi oktató. Kutatási területe a vizuális antropológia és a fotótörténet.

A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet (MMA MMKI) megbízásából 2018 óta életútinterjúkat készít idős fotóművészekkel. Projektjében magyar fotótörténetírási alapkutatások hiányát pótolva és az írott források összegyűjtése mellett a XX. század második felében – a digitális kor előtt – tevékenykedő nagy generáció megszólaltatását tűzte ki céljául. Terjedelmes, 10–15 órás hangfelvételeiből az életútsemények mellett a szakma szerveződése és gyakorlásának módjai is feltárnak az elmúlt félszáz évben, amely a fotográfia fénykorának tekinthető. Ekkor kialakultak a szakma intézményi keretei, lassacskán megindult a professzionális képzés, számos munkahelyen alkalmaztak hivatásos fotográfust, s ha nehezen is, de nyilvánossá vált a fotótörténeti gyűjtemény: röviden a képi kommunikációnak intenzív időszaka volt, amely a digitális átállással azóta alapvetően megváltozott. 2022 óta – Haris László és Kincses Károly, az MMA rendes tagjainak bevonásával – *A magyar fotóművészet 300 alkotója* című tanulmánykötet szerkesztésével foglalkozik (várható megjelenés: 2025). A tervezett könyv egyedülálló a magyar fotóművészet történetében, hiszen nem csupán bemutat háromszáz alkotót képekkel és esszéjellelű tanulmányokkal, hanem egyúttal meg is jeleníti a fotóművészet sokszínűségét és lehetséges értelmezési kereteit. A könyv egyfelől folytatása az MMA MMKI kiadásában megjelent két korábbi – irodalmi és filmes – műfajt teremtő lexikonjainak, másfelől jelentősen eltér azoktól a fotóművészet sajátosságai szerint: az elemző szövegek életműveket, műegyütteseket mutatnak be. A könyv nem időrendben, hanem fotográfusi mentalitások szerint tárgyalja a látvány stilizálásának, a fénykép formanyelvi kialakulásának és a sajátosan fényképszerű kép megkonstruálásának történetileg változó kihívásait.

BÓLYA ANNA MÁRIA

tudományos főmunkatárs

Dr. habil. Bolya Anna Mária a néprajz és a kulturális antropológia területén kvalifikált kutató. PhD-fokozatát a Debreceni Egyetem Néprajzi és Történelmi Doktori Iskolájában szerezte, habilitációs előadását a Pécsi Tudományegyetem Filozófiai Doktori Iskolájában tartotta. Kutatásai az emberi mozgás szimbolikus tartalmára, a tánc metaforaként való használatára, az aszimmetrikus (nem izokrón) ritmikus jelenségek észlelésére, valamint a „néptánc” terminológiai és társadalmi vonatkozásaira összpontosítanak.

Empirikus anyagként a macedón folklórból, a magyar balett-történetből és a magyar színpadi néptánc-történetből, a 20. századi európai állami néptáncegyüttesek stílusából, valamint a kortárs táncművészet egyes egyedi koreográfusi stílusaiából merít. Az Arts and Research Ltd. ügyvezetője, az MMA MMKI tudományos főmunkatársa, valamint a Debreceni Egyetem vendégelőadója.

A macedón rituális táncagyományról monográfiája jelent meg. Az MMA MMKI-nál több tanulmánykötetet szerkesztett, amelyek a magyar tánc több szempontú vizsgálatát végzik, és az MMA MMKI lehető legtöbb kutatóját bevonják, például a magyar Nizsinszkij-örökség vagy a színpadi folklór feldolgozásának témáiban. A modern technológiák kritikai használatával megvalósuló tánckurrikulum fejlesztéséről az MMA MMKI, az Arts and Research Ltd. és a Debreceni Egyetem együttműködő projektjének keretében nemzetközi cikkeket publikált.

A Macedón Tudományos és Kulturális Közlemények alapító főszerkesztője, az Ars Academica folyóirat nemzetközi szerkesztőbizottságának tagja. A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) köztestületi és Táncstudományi Munkabizottságának tagja, valamint az International Society for Ethnology and Folklore (SIEF), a European Association of Social Anthropologists, az UNESCO-CID és az International Council for Traditional Music nemzetközi szervezetekben is tagsággal rendelkezik.

Az MMA MMKI-val együttműködve az alábbi projektekben vett részt: a „Folk Art” kortárs percepciója, Tradíció 5.0 - Néptánc művészeti kontextusban, Poétika és politika, Benefits of Virtual Reality in Performing Arts, A tánc kultúra antropológiája (konferenciasorozat), Magyar Csupajáték - A modern magyar összművészeti előadás, A magyar tánc kultúra Nizsinszkij-öröksége, A magyar balett művészetelméleti kutatása.

BOROS JÁNOS

megbízott kutató

Boros János az MTA doktora, a Pécsi Tudományegyetem emeritus professzora. Svájcban, az Egyesült Államokban és Franciaországban végezte filozófiai tanulmányait az 1980-as években. 1990 és 2024 között a Pécsi Tudományegyetem oktatója. Jelentős szerepet játszott a pécsi filozófia szak és a PTE Filozófia Doktori Iskola megalapításában, melynek az alapítástól (2002) egészen nyugdíjba vonulásáig (2024) vezetője volt. Több mint harminc nemzetközi konferenciát szervezett a Pécsi Tudományegyetemen, többek között olyan filozófusok részvételével, mint Jacques Derrida (1930–2004), Richard Rorty (1931–2007), Hilary Putnam (1926–2016) és Jürgen Habermas (1929–). Tizennégy monográfiája jelent meg többek között Immanuel Kant filozófiájáról, a filozófiai ismeretelméletről, etika tárgyban, továbbá az amerikai pragmatizmusról. Az MMA MMKI-ban végzett kutatásainak főbb területei az újkori filozófiatörténet, az ismeretelmélet, a művészetelmélet, az etika, a társadalomfilozófia és a kommunikációfilozófia.

CSÁJI LÁSZLÓ KOPPÁNY

tudományos főmunkatárs, igazgató

Dr. Csáji László Koppány PhD néprajzkutató, kulturális antropológus, író és jogász, jogi szakvizsgával rendelkezik. Szakterületei közé tartozik a vallásantropológia, a művészetantropológia, az etnicitáskutatás és a történeti antropológia. Tanulmányait az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán kezdte, ahol jogászként végzett, majd a Budapesti Ügyvédi Kamara képzésén jogi szakvizsgát tett. Ezt követően a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett néprajz alap-, illetve néprajz és kulturális antropológia mesterszakos diplomát. Ezt követően az interdiszciplináris doktori iskola elvégzése után PhD-fokozatát néprajz és kulturális antropológia tudományterületen szerezte. Tanulmányait a BJKMF tartalékos hadnagyi képzésén folytatta. Jelenleg az MMA MMKI tudományos főmunkatársa és igazgatója. Emellett a Magyar Kulturális Antropológiai Társaság (MAKAT) felügyelőbizottsági tagja, az MTA köztestületének tagja, valamint a Magyar Néprajzi Társaság, a SIEF, az EASR és a Budapesti Ügyvédi Kamara tagja.

Szakmai eredményei közé tartozik az Európai Unió FilmEU projektjében való részvétele, ahol a Quality Assurance munkacsoport (WP9) magyar szekciójának vezetőjeként és a Future Governance munkacsoport (WP7) tagjaként működött közre 2021-ben. Kőrösi Csoma Sándor-emlékéremben részesült.

Az elmúlt két évben számos fontos publikációja jelent meg, többek között: *Secularism and Ethnic Minorities: Comparative Case Studies on Ethnic, Religious, and Political Cognitions in Pakistani-Controlled Kashmir, Central Russia, Romania, and Northern Scandinavia. Religions* 14(1), 1-24. (2023); *Tánc, művészet, antropológia. A táncantropológia és a művészetantropológia viszonya. Budapest, Magyar Táncművészeti Egyetem* 33-42.; *A gömöri gótikus falképek mint kulturális hidak. Budapest: Magyar Építőművészek Szövetsége, 2024, 18-21.*; AGA (A. Gergely András) az esztéta. *ACTA Ethnologica Danubiana: 325-327.* (2023); *Etnicitás és nacionalizmus - a két fogalom jelentése és viszonya. Kovászna: KCSS-KE, 491-507.* (2023); *Elementary forms of (folk) architecture SYMMETRY: Art and Science* 2023(1-4), 62-66.; *Térhasználat, mozgás, művészet - és a tánc (a művészetantropológia és a táncantropológia viszonyáról). Debrecen: Csokonai Színház, 25-50.* (2023); *A (nép) költészet. Budapest: Ecclesia, 22-29.* (2023); *Contemporary Visions of Heaven and Hell by a Transylvanian Folk Prophet, Founder of the Charismatic Christian Movement The Lights. OPEN THEOLOGY* 8(1), 372-390. (2022).

DARVAY NAGY ADRIENNE (NAGY ADRIENNE GYOPÁR)

megbízott kutató

Az ELTE Bölcsészettudományi Karának magyar-történelem szakán szerzett mesterdiplomát 1984-ben. Színházkutató, színháztörténész, „hamletológus”. 19 önálló és számos társszerzős kötet szerzője. A Kárpát-medencei magyar, kiváltképp a romániai színházak – azon belül az erdélyi alkotóműhelyek, mindenekelőtt a legrégebb folyamatosan működő kolozsvári – magyar színjátszásának szakértője. Kutatási területéhez tartozik továbbá a különböző nemzeti hagyományok kölcsönhatásának összehasonlító vizsgálata, a „Hamlet” mint sajátos antropológiai módszer alkalmazása, valamint a tévészínház is. E témákban gyakran tart előadásokat, rendez történeti tárlatokat (például 1992-ben az erdélyi magyar hívatásos színjátszás nagyszabású bicentenáriumi kiállítását a Kolozsvári Magyar Színházban), illetve rendszeresen kérik fel szakértőnek itthon és külföldön egyaránt. 1997-től 2001-ig a Népszava Martos Gábor vezette művészeti rovatának speciális színházi tudósítója; 1998 és 2004 decembere között a Pesti Est Sűgő *Határon Túl* rovatának a vezetője volt. Az egykori *Vendégségben Budapesten – Határon túli magyar színházi esték* című sorozat művészeti kurátora és szakmai vezetője, továbbá 2002-től 2008-ig a kisvárdai Határon Tüli Magyar Színházak Fesztiválja művészeti szaktanácsadója volt. 1995-ben Magyar Állami Eötvös Ösztöndíjat kapott. 2002-ben a londoni The Society for Theatre Research (Színházkutatók Társasága) egyik díját nyerte el. Külhoni személyiség kategóriában az Aranyalma díj 2006-os kitüntetettje az erdélyi magyarságért végzett munkájáért. 2015-ben és 2018-ban elnyerte a MMA Színházművészeti Tagozat Művészeti Ösztöndíját. 2017-ben bekerült a British Publishing House által kiadott *Magyarország sikeres személyiségei 2.* kiadásába. Az erdélyi magyar hívatásos színjátszás 230. évfordulója alkalmából megjelent, legfrissebb (19.) önálló kötetét – *Az idő lenyomata. Tompa Gábor Hamletjei és az erdélyi reteatralizáció* – 2023. november 11-én, a HTC230 / Studio 15 / UTE FEST 20 Nemzetközi Fesztivál keretében mutatták be a Kolozsvári Magyar Színházban. Az MMA MKKI *Kárpát-medencei magyar színházak* programjában *Erdélyi magyar színekép* címmel végez kutatómunkát.

DÉNES ESZTER

megbízott kutató

Dénes Eszter Pro Architectura díjas építész, az Év Háza és az Év Balatoni Háza díjjal is elismert tervező (DNS-Műterem). Korábbi francia szakos tanulmányai alatt megmutakozó bölcsész vénáját később több kötet igazolta: építészmonográfiák (Dévényi Sándor, Turi Attila, megjelenés előtt: Finta József) szerzőjeként, az azokhoz kapcsolódó életmű-kiállítások kurátoraként, valamint építészeti könyvek, könyvsorozatok szerkesztőjeként (*Mestermunkák* – Ferencz István, Avasi egyházi együttes; *Generációk* – Istvánfi Gyula; *Magyar építészet 10–20*) és építészeti kisfilmek szakértőjeként is kamatoztatja íráskészségét, illetve szakmai tudását. Az arculati kézikönyvekben (Szentendre, Budapest II. kerület, Kesztyűc – miniszteri dicséret) is kifejezésre jutó építészeti szemléletformáló képességét, publikációs tevékenységét a közelmúltban Ezüst Ácscezuza és Wéber Antal-díjjal ismerték el. 2013 és 2020 között az Országépítő folyóirat szerkesztője, jelenleg az MMA Kiadó két építészeti könyvsorozatának (*Mestermunkák*, *Generációk*) egyik gondozója. Az MMA MMKI munkájába a nemzetközi (francia és angol nyelvű, európai kitekintésű) építészeti szakirodalom sajtófigyelésével és az ezekhez kapcsolt előadásokkal csatlakozott. A Magyar Építészeti Múzeum és Dokumentációs Könyvtár megbízott munkatársa, az Országos Építészeti Tanács tagja. A 2024 májusa és szeptembere között megrendezett *HelyiÉrték III. Építészeti Nemzeti Szalon* vezető kurátora volt.

DOMOKOS JOHANNA

tudományos főmunkatárs

Dr. habil. Domokos Johanna irodalmár, nyelvész, műfordító, szerkesztő, költő. Magyar-angol (BBTE), finnugor-altajisztika (JATE) és szemiotikai (TU Berlin) tanulmányokat folytatott, összehasonlító világirodalomból doktorált (JATE, 1999) és habilitált (ELTE, 2011). Oktatói, kutatói és szervezői tevékenységet folytatott többek között a BBTE, a Berlieni Humboldt Egyetem, az UCLA és a Bielefeldi Egyetem tanszékein. Jelenleg a KRE egyetemi docense, valamint az MMA MMKI tudományos munkatársa. Szakterülete a kortárs Közép- és Észak-Európa irodalmi és kulturális fejleményei, különösen a művek nyelviségére, többnyelvűségére, multimodális megnyilvánulására, környezettudatosságára figyelve. Másfél-száz tanulmány és öt monográfia szerzője. Legutóbbi művei: *Endangered Literature* (2018), *Literary code-switching and beyond* (2023, M. Deganuttal együtt). A Bielefeldi Egyetem Nyelvi Tanszékén a *Gruppe B^{ic} műfordítói és könyvkiadói műhelyét* vezeti, mely diákok bevonásával két tucatnyi könyvet készített és mutatott be különböző országokban és nyelveken. Társalapítója és társszervezője a LangueFlow nemzetközi kutatócsoportnak, mely a művészetekben előforduló többnyelvűséget kutatja és metodológiáját inspirálja (legutóbbi esemény: *Translingualism in Mystical Poetry* című workshop az MMA MMKI-val társszervezésben 2024. szeptember 10-én). Számos irodalmi antológia szerkesztője, fordítója, társszerkesztője (gyakran diákjai bevonásával), mint pl. *Worte verschwinden* (2019, számi-német többnyelvű költészeti antológia, M. Riesslerrel és Ch. Schlosserrel együtt), *Csak a csöndnek engedelmességedni* (2020, kortárs számi költőnők), *Megfelekedezni a világról magnóliavirágzárkor* (2022, skandináv antropocén irodalmi antológia), *A ma csüggedt szíve* (2024, walesi költészeti antológia). Jennifer Kwon-Dobbsszal együtt készített angol nyelvű műfordításért (N. Holmberg: *Underfeet*, 2022) elnyerte az Amerikai Skandináv Társaság 2022-es műfordítói díját, mely 2023-ban az Amerikai Műfordító Társaság toplistájára került fel. A Napút folyóirat *Szívem, te szívem* női misztikával foglalkozó három kiadványáért felelt (2020, 2023, 2024). Legutóbbi verskötetei: *A rend szívdala, D'arpeggio*, valamint a Dukay Barnabással együtt készített mű, melynek címe *Az imádkott* (2023).

EGRI PETRA

tudományos munkatárs

Dr. Egri Petra 2023 januárjában szerzett PhD-fokozatot *summa cum laude* minősítéssel a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskolájában. Jelenleg a PTE KPVK Alkalmazott Művészetek Tanszékének vezetője és adjunktusa. Főbb kutatási területei: a kortárs művészet dinamikája, művészet és pszichoanalízis, a performanszművészet és a divat összefüggései, a divatipar működési modelljeinek társadalom- és kultúratudományi eszközökkel való feltárása, a divat mint kulturális rendszer lokális és globális változásai. Publikációi magyar, angol és orosz nyelven jelentek meg. Több színháztudományi kötet társszerkesztője (Kronosz Kiadó, Eötvös Collegium), a MEDOK folyóirat 2024/1-es *Divatmédiák* lapszámának vendégszerkesztője. 2023 tavaszán jelent meg *Divatelmélet, teatralitás, dekonstrukció: kortárs divatperformanszok* című önálló kötete a Szépirodalmi Figyelő Alapítvány gondozásában, amely elnyerte az Év Könyve díjat, 2024-ben önálló angol nyelvű könyvfejezete jelent meg a Bloomsbury *Digital Fashion: Theory, Practice, Implications* című kiadványában. 2024 őszén a Massachusetts College of Art, History of Art Department vendégoktatója, 2023 őszén a University of West Attica, 2022 tavaszán az Universidade Portucalense Erasmus vendégtanára volt. 2021 nyarán ösztöndíjas volt Robert Wilson archívumában (USA, New York). 2022-ben a Pécsi Tudományegyetem rektora Pro Cura Ingenii kitüntetésben részesítette a hallgatók tehetséggondozásában betöltött munkája miatt. 2024-ben elnyerte a PTE Kiváló Oktatója díjat. Kétszer részesült a Gypsy Lore Society ösztöndíjában (2022, 2023), egy alkalommal pedig a PsyArt Foundation Norman and Jane Holland ösztöndíjában. Egri Petra tagja a MTA köztestületének (Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya), a Magyar Szemiotikai Társaságnak és a Modern Líraelméleti és Líratörténeti Kutatócsoportnak. Emellett tagként részt vesz a következő nemzetközi tudományos társaságok munkájában is: International Federation for Theatre Research, PsyArt Foundation. 2023 őszén társkurátora volt a *Social East: Searching for Identity, Finding Nylon and Blue Jeans* című kiállításnak (New York, Liszt Intézet). 2024 szeptemberétől az MMA MMKI tudományos munkatársa.

FALUSI MÁRTON

megbízott kutató

Jogászként végzett, jogbölcseletről szerzett PhD-fokozatot. Költő, író, irodalom- és eszmétörténész, szerkesztő. Irodalomtörténettel, művészetelmélettel és jogbölcselettel foglalkozik. Fő kutatási területei a magyar eszmétörténet, a magyar irodalom eszmétörténeti és társadalomfilozófiai problémái és a líratörténet. A Magyar Művészet folyóirat főszerkesztője, a Századvég Közéleti Tudásközpont Alapítvány Politikai Gondolkodás Kutatóintézet szenior kutatója. A Nagy László Szellemi Öröksége Alapítvány és a Tamási Áron Közhasznú Alapítvány kuratóriumainak tagja. József Attila-díjas, Junior Prima díjas, Gérecz Attila-díjas, Nagy Gáspár-díjas és Bella István-díjas.

Hét verseskötet, négy esszé- és tanulmánykötet, valamint egy monográfia (*Jog és irodalom, haza és haladás a magyar eszmétörténetben*) szerzője; a *Magyar irodalmi művek 1956–2016* című irodalomtörténeti munka egyik főszerkesztője. Két hangjátékát és egy drámáját mutatták be. Korábban a Hítel folyóirat szépirodalmi szerkesztőjeként, a Magyar Napló folyóirat világirodalmi rovatvezetőjeként, az Országút főszerkesztőjeként, valamint az M5 *Kritika* című művészetkritikai műsorának főszerkesztőjeként is tevékenykedett, továbbá betöltötte a Könyves Szövetség – Szépirodalmi és Társadalomtudományi Kis Kiadó Szövetségének elnöki tisztjét, és az NKA több kollégiumának tagja, valamint az NKA Szépirodalom Kollégiumának elnöke is volt. Az MMA MMKI-ban 2015 óta számos konferencia szervezője és előadója. A kutatóintézetben a magyar irodalom 1956-tól napjainkig tartó történetét, a művészetelméleti írásmódokat és az ehhez kapcsolódó fogalomtörténetet kutatta.

FEHÉR ANIKÓ

megbízott kutató

Dr. habil. Fehér Anikó karnagy, népzenekutató. Diplomáit a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen és a Sapientia Hittudományi és Szerzetesi Főiskolán szerezte. Az MMA MMKI megbízott munkatársa. Korábban a Magyar Rádió népzenei szerkesztője, majd a Duna Televízió *Népi örökség* szerkesztőségének nívódíjas vezetője volt. Számos dokumentumfilm, rádió- és televízióműsor, portré-, beszélgetőműsor, sorozat elkészítése fűződik nevéhez. Korábban a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem óraadó oktatója volt. Gyakran ad elő itthon és külföldön. Kodály-módszeres workshopokat tart rendszeresen külföldön tanároknak (Fülöp-szigetek, USA, Kína). Koncertek, zenei események műsorvezetője. A KÓTA Népzenei Bizottságának elnöke, a KÓTA Aranypáva minősítőrendszerének állandó zsűritagja. Négy éven keresztül a Nemzetközi Kodály Társaság igazgatóságának tagja volt. A Népművészet Ifjú Mestere cím és a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkeresztjének tulajdonosa, többszörös rádiós és televíziós nívódíjas, a KÓTA-díj birtokosa karnagy kategóriában.

Fehér Anikó egész szakmai élete a magyar népzene megismeréséről és megismertetéséről szól. Számos tudományos és ismeretterjesztő könyv, tanulmány szerzője, de publicisztikát is ír.

Az MMA MMKI kiadásában nyomtatásban is megjelent habilitációs munkája Járdányi Pál népzenekutató munkásságáról „Kis Kidéből nékem el kell menni...” címmel. Tavaly látott napvilágot *Népzenei füveskönyve*, amely jelentős és izgalmas népzenei ihletésű, de a klaszszikus zenéhez is közel álló tanulmányokat tartalmaz. Kiadás alatt áll egy mezőszegi énekes repertoárját és életútját bemutató kötete.

GOMBOS LÁSZLÓ

megbízott kutató

Zenetörténész, kutatási területe a 19. és 20. század magyar zenéje, elsősorban Liszt Ferenc, Hubay Jenő, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Dohnányi Ernő, Farkas Ferenc, Szokolay Sándor és Balassa Sándor életműve, illetve a kor zenei élete, hangversenyei és zenei együttese. A szombathelyi konzervatóriumban zongora-, orgona- és zeneelmélet-szolfézs, emellett Budapesten katolikus kántor-egyházzenészi tanulmányokat folytatott. A Zeneakadémián (Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem) 1990-ben középiskolai énektanári, karvezetői és zeneelmélet-tanári, 1990-ben zenetörténelmi és zenetörténet-tanári diplomát szerzett, ugyanitt 1995-1998 között a Zenetudományi Doktori Iskola programját végezte. 1998-2002 között a Debreceni Egyetemen, 1995-2016 között a Bartók Konzervatóriumban tanított általános zenetörténetet. 1994 óta az MTA Zenetudományi Intézet (jelenleg HUN-REN BTK ZTI) kutatója, 300-nál több cikket, könyvet, tanulmánykötetet, katalógust publikált és szerkesztett. Európa-szerte harmincnál több önálló kiállítást rendezett magyar zenetörténelmi témákban, illetve közreműködött a Zenetörténelmi Múzeum másfél tucatnyi kiállításának létrehozásában is. 2009 óta mintegy 900 hangversenyt szervezett, fellépési lehetőséget biztosítva több száz többségében pályakezdő művész számára. Zenetudományi és zenei ismeretterjesztő tevékenységéért 2018-ban Szabolcsi Bence-díjban részesült. A Liszt Ferenc Társaság budapesti elnöke, a Hubay Jenő Alapítvány elnöke és a Hubay Társaság alelnöke, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság felügyelőbizottságának elnöke, az International Liszt F. Grand Prix du Disque Competition zsűritagja, 2020-tól zsűrielnöke. Az elmúlt évtizedben az MMA MMKI mintegy tucatnyi konferenciáján szerepelt előadóként, tanulmányokat közölt a kutatóintézet kötetében, illetve lektorálta az intézet munkatársainak az MMA Kiadónál megjelent munkáit. 2023-tól az MMA MMKI megbízásából Balassa Sándor zeneszerző, a nemzet művésze és az MMA egyik alapítója hagyatékának feldolgozását végzi, jelenleg a művészről készülő monográfián dolgozik.

GRAD-GYENGE ANIKÓ

megbízott kutató

Dr. habil. Grad-Gyenge Anikó PhD 1996 és 2002 között folytatott zenetudományi tanulmányokat a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem zenetudományi szakán, majd az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán végzett 2004-ben, ahol 2010-ben szerzett PhD-fokozatot szerzői jogi témában. 2003 és 2010 között az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumban szerzői jogi kodifikációval és jogharmonizációval foglalkozott, 2007-től a területért felelős osztály vezetőjeként. 2010-től a ProArt Szövetség a Szerzői Jogokért tanácsadója. A Szerzői Jogi Szakértő Testület tagja, a Creative Commons és a European Public Licence honosítását vezette. 2010 szeptemberétől a Károli Gáspár Református Egyetem Polgári Jogi és Római Jogi Tanszékének oktatója, jelenleg tanszékvezető habilitált egyetemi docens. Óraadó az ELTE ÁJK-n, a Bibó István Szakkollégiumban, a Pécsi Tudományegyetemen és meghívott előadóként több más egyetem szerzői jogi tárgyú kurzusain. Az Infokommunikáció és Jog című folyóirat főszerkesztője, a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület és az ALAI Magyar Csoportjának alelnöke, a Magyar Irodalmi Szerzők Jogkezelő Egyesületének elnökségi tagja. Jelenleg 142 magyar és idegen nyelvű publikációja olvasható elsősorban szerzői jogi, iparjogvédelmi és médiajogi témákban. Rendszeresen ad elő hazai és nemzetközi konferenciákon.

KÁRPÁTI ANDREA

megbízott kutató

Prof. dr. Kárpáti Andrea művészettörténész, pedagógiai kutató, a Budapesti Corvinus Egyetem Marketing- és Kommunikációtudományi Intézetének egyetemi tanára, az MTA doktora. Kutatási területei: a vizuális alkotás, illetve befogadás és a képi gondolkodás vizsgálata. 14 monográfia, 135 tanulmány és 128 könyvfejezet szerzője, melyek öt nyelven jelentek meg. A szociális hátránnyal élők művészettel nevelésének sikeres programjait mutatja be legutóbbi, a Taylor & Francis kiadónál megjelent, szerkesztett kötete, amelyben hét ország kutatói számolnak be a művészet erejéről és pedagógia hatásáról.

Az MMA Művészetelméleti Tagozathoz kapcsolódó köztestületi tagjaként 2023-ban mintegy 200 fő részvételével, az MMA támogatásával és a Magyar Képzőművészeti Egyetem partneri közreműködésével a Pesti Vigadóban megrendezett 6. Művészetpedagógiai Konferencia egyik szervezője volt. Az MMA MMKI égisze alatt a Budapesti Corvinus Egyetemen Kárpáti Andrea vezetésével működő Vizuális Kultúrakutató Csoport közreműködésével megalakult, finn, japán és olasz partnerekből álló nemzetközi kutatócsoport szakmai vezetője. A 2024-ben kezdődő kutatás célja a kreatív, problémamegoldó gondolkodás összehasonlító vizsgálata és fejlesztése kisiskolás és középiskolás csoportokban, a művészettel nevelés eszközeivel.

Kárpáti Andrea az MTA Közoktatási Elnöki Bizottságának tagja, az MTA Tantárgypedagógiai Kutatási Programjának társelnöke és a Pedagógiai Tudományos Bizottság választott tagja. Az International Society for Education through Art (InSEA, alapítva: 1953), az UNESCO-affiliált nemzetközi művészettel nevelési szervezet volt alelnöke, jelenleg az International Association for Visual Literacy (IVLA, alapítva: 1953) vezetőségi tagja. Jelentős díjai: a művészet pedagógiája területén végzett kutatásaiért 2023-ban elnyerte az MMA elnökének Elismerő Oklevelét. A Szent-Györgyi Albert-díj és a Magyar Köztársaság Lovagkeresztje birtokosa, az International Ziegfield Award (InSEA) és a Distinguished Researcher Award (IVLA) kitüntetettje.

KOLLARIK TAMÁS

megbízott kutató

Magyar Filmdíjjal és Bánffy Miklós-díjjal elismert filmes szakember, filmalkotó. A kulturális, média- és filmes igazgatás számos területén tevékenykedett. Jogász, bölcsész, igazgatásszervező. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem docense, az MMA MMKI külső kutatója. Dolgozott az állam- és közigazgatásban több helyen, vezetett állami és magántulajdonú gazdasági társaságot is.

A Nemzeti Audiovizuális Archívum (NAVA) volt vezetője, a Búvösvölgy Médiaértés-oktató Központ alapítója, majd vezetője. 2010-2019 között az NMHH Médiatanácsának tagja, ennek keretében az 1300 kortárs magyar audiovizuális alkotást – köztük az Oscar-díjjal elismert *Mindenki* című filmet – támogató Magyar Média Mecenatúra program létrehozója, koordinátora. 2019-2020 között a Televíziós Mecenatúra operatív igazgatója, a Filmkollégium elnökhelyettese. 2020-tól a Nemzeti Filmintézet Televíziós Döntőbizottságának tagja. 2017 óta az ART Bizottság tagja, majd elnöke. 2020-tól a Nemzeti Kulturális Alap Filmszakmai Kollégiumának tagja, 2024-től elnöke. A Magyar Filmakadémia elnökségi tagja és az MMA köztestületi tagja. 2019-ben megkapta a Magyar Filmdíjat. Dr. Kollarik Tamás 2020-ban a film- és médiaigazgatási területen végzett kiemelkedő tevékenységének elismeréseként Bánffy Miklós-díjban részesült. Könyvkiadóként, producerként, ötletgazdaként, forgatókönyvíróként, szerkesztőként, szerzőként és szakértőként számos könyv, DVD, dokumentum- és reklámfilm megalkotásában vett részt. Nemzetközi és hazai konferenciák és fesztiválok rendszeres előadója. Több filmes kiadvány, ma már egyetemi tananyagká váló szakönyv szerzője, szerkesztője. Az MMA MMKI kiadásában írt vagy szerkesztett kötetei: *Animációs körkép. A magyar animáció oktatási, intézményi, forgalmazási és pályázati lehetőségei – rövid történeti kitekintéssel; Magyar forgatókönyvírók I.; Mozgóképek és paragrafusok. A filmgyártás intézményi és szabályozási kérdései; Magyar animációs alkotók I.; Magyar animációs alkotók II.; Film-fesztiválkörkép; Művészet, média, marketing; Magyar producerek I.; Film és jog a gyakorlatban. A filmalkotás folyamatát övező egyes magánjogi kérdések.* A kutatóintézet segítette *Csupó Gábor* és *Janovics Jenő* monográfiájának megszületését, amelyeknek (társ)szerzője és szerkesztője.

Az MMA MMKI-nál folytatott munkája keretében megszervezte a *Hagyomány és haladás* beszélgetéseket, továbbá évente tucatnyi filmes fesztiválhoz köthető szakmai aktivitást, konferenciát, műhelybeszélgetést és mesterkurzust szervez. Jelenleg a *Magyar dokumentumfilmalkotók I.* és a *Magyar animációoktatás kérdései* munkacímű köteteken dolgozik, várható megjelenés 2024 vége – 2025 eleje.

Égri Lajos *A drámaírás művészete* című legendás szakkönyvének hazai kiadása is a nevéhez fűződik, emellett *Zukor Adolf* és *William Fox*, a két hollywoodi filmmogul kutatója, két önéletrajzi könyvük, valamint Rózsa Miklós, illetve Pressburger Imre életrajza hazai kiadásának ötletgazdája, szerkesztője. Filmszakmai, filmtörténeti publikációk, cikkek szerzője.

Több mint egy évtizede tanít egyetemen: a Károli Gáspár Református Egyetem, a Színház- és Filmművészeti Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Nemzeti Közszoigalati Egyetem, valamint a Metropolitan Egyetem megbízott oktatója, szakterülete a filmjog és a filmigazgatás.

A Sávária Nemzetközi Filmszemle, a Magenta Telefonfilm Fesztivál, a Kulturális Filmek Fesztiválja, a Helyi Televíziók Országos Egyesülete Helyi Érték díjának rendszeres zsűritagja. 2020-ban a Trauner Sándor Nemzetközi Filmszemle zsűrielnöke. 2021-ben a Gödöllői Nemzetközi Filmfesztivál, a Lakiteleki Filmszemle, a Kecskeméti Animációs Fesztivál és a CineFest Miskolc Nemzetközi Filmfesztivál zsűritagja. Évtizede a Magyar Speciális Filmszemle fővédnöke, 2022-ban a Magyar Speciális Filmezésért díjat kapta meg.

KOVÁCS ÖRS LEVENTE

tudományos munkatárs

Kovács Örs Levente szociológus, történész. Egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán, PhD-tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem Filozófia Doktori Iskolában végezte, a komplex vizsgát és abszolutóriumot követően jelenleg a doktori értekezésén dolgozik. Kutatási területe a kortárs magyar színházművészet művészetfilozófiai vizsgálata. Jelenleg az MMA MMKI állandó kutatója, korábban (2014–2017) az MMA Elnöki Titkárságának munkatársa, a Művészetelméleti Tagozat titkára volt. A romániai magyar és a magyarországi kortárs színházművészeti tendenciák és rendezői gyakorlat összehasonlító elemzésének témájában 2018-ban kezdett el kutatni, ezt követően 2019 és 2020 között tagja volt a Harag György erdélyi rendező életművét feldolgozó akadémiai munkacsoportnak, és az MMA köztestületi programjaként 2020 és 2022 között megvalósuló Harag György-emlékvé teljes körű szervezési és lebonyolítási feladatait is ő koordinálta. A kutatási és hagyatékfeldolgozási tevékenység során történő anyaggyűjtés és rendszerezés eredményeképpen 2020 folyamán két könyv is megjelent a közreműködésével, illetve szerkesztésében: az *Át akarta ölelni az egész világot – Harag György színháza* emlékkönyv és az *Egy európai Kolozsváron – Harag György színházrendező* tanulmánykötet, Ablonczy Lászlóval, az MMA tagjával szerkesztve, az MMA Kiadó gondozásában. A fentebb említett kötetek mellett 2018 és 2024 között az MMA MMKI kutatójaként több tanulmány és cikk szerzője, társszerzője.

Az MMKI-val partnerviszonyban jelenleg zajló vagy lezajlott projektek megnevezése az elmúlt 1-1,5 évből:

- **2022–2024 – Magyar Csupajáték:** A kutatóintézet által megvalósított kutatási program továbbfejlesztése, színpadi reprodukciójának, adaptálásának előkészítése Bólya Anna Máriával és Csáji László Koppánnyal közösen.
- **2023–2025 – Kárpát-medencei kortárs magyar színházi műhelyek – kutatási program:** A program koordinátora, kutatója Darvay Nagy Adrienne-nel, Huszár Orsolyával, Kozma Andrással, Körmöci Petronellával és Varga Emesével közösen.
- **2023–2025 – Lengyel György-életmű kutatása:** A kutatóintézet a 2023-as kutatási programjában a rendező életművének kutatását és monografikus igényű feldolgozását kezdte el és jelenleg is végzi, a kutatási programban Kovács Örs mellett Huszár Orsolya színháztörténész működik közre.

KRISTON-VÍZI JÓZSEF

megbízott kutató

Diplomás etnográfus és népművelő (KLTE, Debrecen, 1978), hosszú ideig vezető muzeológus Északkelet- és Dél-Magyarország közgyűjteményeiben, emellett a Néprajzi Múzeum (Budapest) kommunikációs és közönségkapcsolati tevékenységének újraépítésében volt kiemelt feladata. A Kecskeméti Katona József Múzeumból 2018-ban vonult nyugdíjba. Kutatási területei a szokásváltozások magyar ajkú vidékeken, a mai folklór és folklorizmus, a hagyományos és kortárs játékkultúra Közép-Európában, a felnőtt társadalom, tudás és kultúrák közvetítés, valamint a kreativitás módszerei és intézményei. Vendégoktató Eger, Kecskemét, Sopron és Budapest felsőoktatási intézményeiben. Alapítója és vezetőségi tagja a Népművészeti Egyesületek Szövetségének, a Magyar Játék Társaságnak, a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesületnek, a Magyar–Japán Baráti Társaságnak, az Európa Jövője Egyesületnek, a Pro Ludo Társaskörnek, a Dargay Lajos Művészeti Alapítványnak, az Adria Interkulturális Egyesületnek. Tagja a Tudományos Ismeretterjesztő Társulatnak, a Magyar Néprajzi Társaságnak, a Magyar Szemiotikai Társaságnak, a Magyar Pedagógiai Társaságnak és az Európai Tudományos és Művészeti Akadémiának. 1997 és 2009 között Aomori város (Japán) jószolgálati követe. Szellemi Kulturális Örökség-tanácsadó, az „Ispiláng” Kézműves Műhely ügyvezetője. Ösztöndíjai, tanulmányútjai során Helsinki, Nürnberg, Kassa, Székelyföld, Csallóköz, Zenta és vidéke, Salzburg, Viborg és Skive (Dánia), Utrecht, Vitoria-Gasteiz (Portugália) területén végezte kutatómunkáját. Elismerések: Millenniumi Emlékérem, Közművelődésért díj, Kiss Áron-émlékérem; Pro Ludo díj; Podmaniczky-díj; Pulszky Ferenc-díj, Éri István-díj. Tizenegy önálló kötetet jegyez.

Az MMA támogatásával vezette a Dargay Lajos ÉletMűTerem tárgyi világának kataszteri és archívumépítési munkálatait, vezette a Dargay Lajos Művészeti Kutatócsoportot, emellett az MMA MMKI-nál kiadás előtt álló, *Vele haladt a kor?* című tanulmánykötet szerkesztője.

NÁTYI RÓBERT

megbízott kutató

Művészettörténész, kurátor. A Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kar dékánja. A Zene- és Művészettörténet Tanszék, illetve a Művészettudományi Intézet vezetője. A REÖK (Regionális Összművészeti Központ) vezető kurátora. 2013-tól a szegedi Móra Ferenc Múzeum, 2018-tól a szentesi Koszta József Múzeum művészettörténésze, kurátora. Több művészeti és tudományos folyóirat szerkesztője, az MMA MMKI megbízott kutatója. A Magyar Érdemrend lovagkeresztje (2020), a Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díjának kitüntetettje (2021), az MMA művészeti ösztöndíjasa (2019–2022). Számos könyv, művészeti monográfia szerzője és társszerzője. Több mint százharminc tudományos közleménye jelent meg konferenciakötetekben, folyóiratokban, katalógusokban és művészeti albumokban. Kétszáznál több nemzetközi és hazai kiállítás szervezője, rendezője, kurátora.

Kutatási területe az ikonográfia, az ikonológia, a képtudomány, a kortárs és modern művészet és művészetelmélet, a kurátori tevékenység elmélete és gyakorlata, a művészet-hamisítás kérdései, a 19–20. századi magyar műgyűjtéstörténet, a 19–20. századi magyar festészet, a 20. századi magyar grafika története, a szecessziós építészet, illetve Szeged képzőművészete.

NEMES MÁRK

fiatal kutató (segédmunkatárs)

Történész, filozófus, vallástudós, 2023-ban magyar állami Eötvös ösztöndíjas kutató, a Szegedi Tudományegyetem Málnási Bartók György Filozófia Doktori Iskolájának doktorjelöltje. Szakterülete a kortárs vallásosság, az új vallási mozgalmak jelenségcsoportja, valamint a vallásosság határterületei. Disszertációját Ninian Smart skót vallásfenomenológus elméleti modelljének hasznosíthatóságáról és rekonceptualizálásáról írta.

2019–2023 között a Doktoranduszok Országos Szövetsége Filozófiatudományi Osztályának elnöke, jelenleg kiadványaik főszerkesztője. Disszertációját a torinói CESNUR (Centro studi sulle nuove religioni) kutatóintézetének látogató kutatójaként nyújtotta be 2024-ben Szegeden. Az ISORECEA (International Study of Religion in Eastern and Central Europe Association), a SIEF és a MAKAT tagja. A CESAR (Central European Symposium for the Academic Study of Religion) nemzetközi vallástudományi PhD-szervezet alapítójának egyike. Az Interdiszciplináris Vallástudományi Hallgatói Konferencia alapítója és főszerzője, továbbá óráadó és témavezető a Szegedi Tudományegyetem Vallástudományi Tanszékén. 2018–2019 között Erasmus+-ösztöndíjasként Izlandon, 2022-ben a csehországi Pardubice és Masaryk Egyetemeken végzett kutatómunkát. 2023–2024 között a Centro studi sulle nuove religioni látogató kutatója volt. Az MMA MMKI fiatal kutatójaként a művészet és a valláselmélet közös metszetét vizsgálja. Kutatásának jelenlegi fókuszában a kortárs vallásosság, az új és alternatív vallási jelenségek művészeti aspektusai, ezek esztétikai transzcendenciája, valamint az összművészetek kurrens társadalmi valóságot és vallási trendeket formáló hatásai állnak. Kutatásszervezési referensként felel továbbá a kutatóintézetben a belső és külső munkatársak által végzett kutatások koordinációjáért.

SZALAI KATALIN

megbízott kutató

A zeneszerző 2003-ban végzett Orbán György osztályában a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem falai között. Érdeklődése a zenén kívül a színházművészetre is kiterjedt, ezért 2013-ban a Pannon Egyetemen a színháztudomány szakon MA-oklevelet szerzett. Jelenleg a PTE Művészeti Karon doktori tanulmányait folytatja. Idézőjelek című vonószekarra és fúvós kvartettre írt művét a Müpa Fesztivál Színházában mutatták be 2024. június 4-én. Radnóti Miklós versére írt, *Naptár* című, szopránra és mezzoszopránra komponált húszperces dalciklusából szívesen és gyakran énekelnek fiatal énekművészek. A hangszeres kamaraművek mellett alkotásainak döntő többsége vokális műfaj: három kamaraopera, kórusművek, ütőhangszerek által kísért mise, dalok, gyermekeknek írt pedagógiai etűdök. Díjazott művei is főleg énekhangra írt kompozíciók: például 2023-ban a Magyar Rádió Gyermekkórusa és a Bartók Rádió által kiírt Petőfi 200 zeneszerzői pályázat I. díja (*Pinty úrfi*) vagy a 2018-ban az Arany János-émlékév kapcsán megrendezett zeneszerzőverseny II. díja (*Hagyatéék*), illetve még egyetemistaként írt *Le donne furiose* című első operája, melyet 2000-ben az Őszi Fesztivál is műsorára tűzött. Thomas Mann *Elcserélt fejek* (2021) című elbeszélése alapján írt operáját és Mátrai Dianával készített, *Interludi* (2023) című zenés színpadi játékát nagy sikerrel mutatták be az Egri Kamaraopera Fesztiválon. A Magyar Zeneszerző Egyesület tagja, jelenleg a Debreceni Zeneművészeti Egyetem tanársegédje.

Az MMA MMKI külső munkatársaként lehetősége nyílt arra, hogy Kocsár Miklós dalait felkutassa, rendszerezze. A több mint nyolcvan dal analitikus feldolgozása még folyamatban van. A kutatás lehetővé teszi, hogy az MMA egyik alapító tagjának életműve áttekinthető, rendszerezett formában elérhető legyen az érdeklődők számára.

SZEPESI JUDIT

kutató könyvtáros

Bölcsészként a Szegedi Tudományegyetemen szerzett mesterdiplomát. Kutató és informatikus könyvtáros, e-learning-tanácsadó, kulturális szakértő. Szakterülete a könyvtári informatikai rendszerek, szolgáltatások működtetése, fejlesztése, a tudás- és információmenedzsment, a digitális dokumentumok előállítás, szolgáltatása és újrahasznosítása az oktatási folyamatokban. A kutatóintézetben a tudományos szakkönyvtári feladatokon túl technológiák alkalmazásával és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások kialakításával foglalkozik. Kutatási és kutatásszervezési területe a művészetpedagógia, a művészettel és a művészeti nevelés módszereinek vizsgálata. A Művészettel Nevelés Hálózat projektfelelőse.

2023-ban az MMA Oktatási, Képzési, Tudományos Bizottsága és az MMA MMKI közös projektet dolgozott ki, amelynek célja a művészettel és művészeti oktatás módszertani lehetőségeinek vizsgálata, a művészetpedagógia társadalmi szerepének feltérképezése, az egyes művészeti ágak egymásra hatásának elemzése és módszereik beépítése az oktatásba. Ennek érdekében joggyakorlatokat gyűjt, valamint az érintett kutatótanárok, művészetpedagógusok, intézmények közötti kapcsolati hálót építi ki, és reprezentálja a művészettel nevelés fontosságát a társadalomban.

A hálózat feladata, hogy a művészettel és művészeti nevelés területén támogassa a szakmai tájékozódást, információszerzést, a továbbképzést és a szakmai kapcsolatok létrejöttét. A hálózat a jövőben szeretne aktív szerepet vállalni és bekapcsolódni a hazai és nemzetközi pedagógiai és tudományos közéletbe, információáramlásba. Ezért szakmai kapcsolatok, együttműködések kialakítására törekszik a közös kutatási profilú szervezetekkel. A hálózat tagja lehet a művészettel nevelés és a művészetpedagógia területén kiemelt eredményeket elért gyakorló művészeti szakember, továbbá kutató is. A hálózat három fontos témája: rendezvények, műhelytalálkozók szervezése, a művészetpedagógiai portál fejlesztése, adatainak karbantartása, hazai és nemzetközi projektek szervezése és lebonyolítása.

TORNAI SZABOLCS

megbízott kutató

Író, filozófus, műfordító, újságíró, szerkesztő. Angol nyelv és irodalom szakos előadói végzettségét az ELTE Bölcsészettudományi Karán szerezte. Huszonöt éve a Magyar Írószövetség tagja. Fő kutatási területe a Kelet és a Nyugat közti rejtett szellemi összefüggések feltárása. Ennek jegyében hat önálló kötete – köztük két filozófiai regény – látott napvilágot a Gondolat Kiadónál. Ebből kettőnek a megírására az MMA MMKI-tól kapott megbízást. Az egyik a „Hol a bőbitád?” – *A transzcendencia képzetei a modern magyar költészetben*, amely 2018-ban jelent meg. A másik *Az Egy álma a Kettőről – Tornai József keletisége*, az édesapja költészetéről szóló monográfia, amely a Gondolat Kiadó és az MMA MMKI közös kiadásában jelent meg az idei Ünnepi Könyvhétre. A kötet bemutatójára a Petőfi Irodalmi Múzeumban került sor 2024. június 6-án. *A Válság és válságtudat a 21. században* című átfogó tanulmányával, amelyet szintén az MMA MMKI megbízásából írt 2017-ben, elnyerte a Hamvas Béla esszépályázat 3. díját 2022-ben. A díjazott pályamű 2023-ban látott napvilágot *Az európai kultúra válsága – A Hamvas Béla Asztaltársaság 2022. évi esszépályázatának díjazott munkái* című kötetben (Balatonfüred, Tempevölgy, 2023). Legutóbbi és egyben harmadik megbízása a kutatóintézet kötelekeiben az édesapja, Tornai József költészetéről szóló monográfia megírása volt. E kutatás során szokatlan szempontból, nem pusztán irodalmi, irodalomtörténeti, hanem filozófiai és spirituális alapon, valamint a tradicionális metafizika alapján vizsgálta és elemezte édesapja költészetét. Egyrészt kimutatta, hogy Tornai József totális költészetet hozott létre, másrészt azt világította meg, hogy Tornai József megalkotta Kelet és Nyugat szintézisét. A totális költészet mibenlétét úgy határozza meg, hogy ez olyan metafizikai-spirituális költészetet jelent, amely az önmeghaladást, más szóval az önfelszabadítást-önfelülmúlást juttatja kifejezésre és segíti elő. A Kelet és a Nyugat közti párbeszédet illetően több más magyar gondolkodóval együtt azt vallja, hogy a magyarság legfőbb szellemi küldetése a két kultúrkör közti közvetítés, és édesapját a jelentős magyar és külföldi hídépítők közé sorolja.

VÁRADI JUDIT

megbízott kutató

Prof. dr. habil. Váradi Judit zongoraművész, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar egyetemi tanára és művészeti menedzsere, a Partiumi Keresztény Egyetem óraadója. Közép- és felsőfokú tanulmányait Debrecenben, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen és az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte. 2010-ben szerzett doktori fokozatot Finnországban, a Jyväskylä-i Egyetemen, értekezésének címe: *Hogyan neveljünk értő közönséget a komolyzenének*. 2021-ben habilitált a Debreceni Egyetemen. A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán 1988 óta folytat oktatói tevékenységet, 2023 óta egyetemi tanár. 2015 óta a Debreceni Egyetem Neveléstudományi Doktori Program tisztségviselője, témavezetője és oktatója. A Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesület elnökségi tagja, a Zenepedagógiai Szakosztály vezetője. Az Ifjú Zeneművészek Nemzetközi Nyári Akadémiája és a Kodály Zoltán Ifjúsági Világzenekar művészeti igazgatója. Hat hangversenysorozat alapítója és művészeti vezetője. A Magyar Zenei Tanács elnökségi tagja. Az MTA és az MMA köztisztviselői tagja. 2017-ben alapította és évi rendszerességgel szervezi a Zenepedagógiai konferenciát.

Publikációi a zenei nevelés, zenehallgatás és a koncertpedagógia témakörében jelennek meg rangos nemzetközi folyóiratokban. Több kiadvány szerkesztője, nemzetközi folyóiratok szerkesztőbizottságának tagja. Európa országai mellett az Egyesült Államokban is koncertezett. Művészeti tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a kortárs magyar művek bemutatására. 14 zeneművet dedikáltak számára. Három CD-lemezt adtak ki általa kamarapartnerével, Puskás Leventével, 2017-ben *Saxon*, 2019-ben *Tetra*, 2024-ben *Fragments* címmel, amelyen magyar zeneszerzők szaxofonra és zongorára írt művei hallhatók. 2021-ben indították közös YouTube-csatornájukat, amelyen az oktatást segítő, szaxofonra és zongorára írt műveket jelentetik meg.

Kitüntetései: Artisjus Előadóművészeti Díj (2010, 2021); Debrecen Kultúrájáért Díj (2019); Magyar Arany Érdemkereszt (2021); Berettyóújfalui város díszpolgára (2021); Debrecen Város Csokonai-díja (2021); a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti Tagozatának Művészetpedagógusi Különdíja (2021).

2018 óta az MMA MMKI megbízott kutatója. Kutatócsoportjával négy országos vizsgálatot folytattak a zenei nevelésről, az online zenei oktatásról, a szülői támogatás szerepéről és a zeneművészeti szakgimnazisták pályaelektromosításáról.

VARGA EMESE

megbízott kutató

Mgr. art. Varga Emese DLA a pozsonyi Színház- és Filmművészeti Egyetemen (Vysoká škola múzických umení – Bratislava), színházi dramaturgia szakon szerzett diplomát, majd a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetem Doktori Iskolájában folytatta tanulmányait, ahol színháztörténetből szerzett doktori fokozatot. Kutatási területe a szlovákiai magyar hivatásos színháztörténete.

Jelenleg a Komáromi Jókai Színház dramaturgja, valamint óraadó tanár a pozsonyi Színház- és Filmművészeti Egyetemen. Emellett részt vesz a Kárpát-medencei magyar színházak kutatási programjában, amely a régió magyar színházainak történeti és kulturális vizsgálatával foglalkozik.

A Kárpát-medencei kortárs magyar színház átfogó vizsgálatát célzó kutatási program a helyi színházi műhelyektől a regionális színházművészeti tendenciákon át egészen a kortárs magyar színházi kultúráig igyekszik közérthető módon bemutatni a színházi kultúrát, annak művészeti sajátosságait, közösség- és társadalomformáló jelentőségét.

A kutatási program magyarországi viszonylatban következetesen próbál reagálni a regionális kutatásokat végző kollégák által kiválasztott, kijelölt színpadi adaptációk, bemutatók magyarországi megjelenéseire, fogadtatására, a megjelent kritikák művészeti és szakmai hátterére, aspektusaira, feltárva egyben azokat a regionális-sajátosságokat is, amelyek véleményünk szerint beazonosíthatóvá, felismerhetővé teszik a Kárpát-medencei magyar színháztörténet eredményeit.

WESSELÉNYI-GARAY ANDOR

megbízott kutató

Wesselényi-Garay Andor PhD építészetteoretikus, a győri Széchenyi István Egyetem egyetemi tanára, az építészettörténet és -elmélet tantárgyak oktatója, közel négyszáz tudományos cikk, publikáció, tanulmány és könyvfejezet szerzője. 1988-ban kezdte meg felsőfokú tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetem Építész-mérnöki Karán. 1994-ben ugyanitt kapta meg építész-mérnöki diplomáját kiváló minősítéssel. Diplomaterve a Magyar Építőművészek Szövetsége Diplomadíj Pályázatán III. díjat ért el.

1995-ben saját építészirodát alapított Osváth Gáborral GYÁR néven. A műhely tevékenysége az építészeti tervezői szakmagyakorlás teljes spektrumát felölelte, így az építészet, a belsőépítészet, a várostervezés, a műemlékvédelem és a design egyenlő súllyal képviselte az irodát. 2001-től önálló irodát alapított W-G-A PSYCHODESIGN néven és érdeklődése az építészet elméleti oldala felé fordult. 2000 és 2009 között az *Alaprajz* című folyóirat külsős munkatársa, illetve tanácsadó testületének tagja, 2002-től az *Atrium* magazin építészeti főszerkesztője, 2006-tól 2009-ig pedig vezető szerkesztője. 2009 óta a *Metszet* című folyóirat tanácsadó testületének tagja.

Doktori fokozatát 2008-ban szerezte meg a Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karán summa cum laude minősítéssel. Értekezését az építészeti mimézis témaköréből írta. 2012-ben habilitált a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Kar Breuer Marcell Doktori Iskolájában. 2009-ben a MODEM-ben rendezett, *A mindenség modellje* című kiállítás kurátora. 2010-ben Ferencz Marcellel a 12. Nemzetközi Építészeti Kiállítás - la Biennale di Venezia - alkalmával a magyar pavilonba tervezett installáció társkurátora és -tervezője. Az installáció 2011-ben a hg.hu által alapított Design Awardon finalistaként végzett.

2008 és 2011 között a Debreceni Egyetem Építész-mérnöki Tanszékén főiskolai docens, 2011 és 2018 között a Soproni Egyetem Alkalmazott Művészeti Intézetében egyetemi docens, 2018 és 2024 között a Budapesti Metropolitan Egyetemen egyetemi docens, 2018 és 2024 között az MMA MMKI tudományos főszerkesztője és a Kutatási Főosztály vezetője. 2020 óta a Széchenyi István Egyetem Művészeti Karának egyetemi tanára.

2012-ben jelent meg Bazsányi Sándorral közösen írt könyve a Kalligram gondozásában *Ketős vakolás* címmel. A kötet esszéi az építészet és az irodalom kapcsolatait vizsgálják. Közel négyszáz építészelméleti cikk szerzője, amelyek az *Alaprajz*, a *Metszet*, a régi-új *Magyar Építőművészet*, az *Atrium*, a *Magyar Művészet*, az *Octogon* és a *Valóság* című periodikákban jelentek meg. Hivatkozásainak száma meghaladja a százat.

Oktatási és publikációs tevékenysége mellett mintegy százórányi konferencia-hozzászólása és szakmai beszélgetése tekinthető meg a YouTube-on. 2019 és 2024 között szervezte meg a *Testoszteronépítészet* című monografikus életműsorozatot, továbbá az első magyar huszonegy órás építészeti interjúmaraton. Kutatásainak középpontjában a kortárs magyar fiatal építészet és a Kárpát-medencei regionalizmusok állnak.

WINDHAGER KÁROLY ÁKOS

tudományos főmunkatárs

Dr. Windhager Károly Ákos művelődéstörténész, az MMA MMKI tudományos főmunkatársa, a PPKE BTK adjunktusa és a Hungarian Scruton Hub tudományos tanácsadója. A 2023/2024-es és a 2024/2025-ös akadémiai évben háromirányú munkásságot végez: kutatásszervezőként, nemzetközi tudományos kutatócsoportok kezdeményezőjeként és tudományos főmunkatársként tevékenykedik. Az MMA MMKI kutatásszervezőjeként egyéni vizsgálatokat és munkacsoportokat indított el. Az egyéni kutatások Kocsár Miklós, Balassa Sándor és Buday György életművéhez kötődnek, akik a magyar művelődés jelentős alkotói voltak. A munkacsoportra példaként említhető a 2023-as Madách-kutatás, amely végül a *Cantus vitae – Tanulmányok Az ember tragédiájáról* című kötetben (MMA Kiadó) jelent meg (továbbá tanulmányok: *Gramofon*). A Madách-kutatás eredményei jelentősen hozzájárultak Az ember tragédiája új értelmezési lehetőségeinek feltárásához, gazdagítva a mű irodalom-, színház és filmtörténeti, valamint zenei és esztétörténeti értelmezését.

A nemzetközi kutatócsoportok terén 2024-ben három kezdeményezése volt: *A Magyar vonósnégyesjáték hagyományai*, a *Kelet- és közép-európai modern szimfóniák*, valamint a *Magyar egyházzenei atlasz* csoportokat alakította meg. A *Magyar vonósnégyesjáték hagyományainak* feltárása hozzájárul a magyar zenei örökség feltárásához és nemzetközi megismertetéséhez (első konferencia: 2024. május, az SZTE Bartók Béla Művészeti Karral együttműködve). A *Modern szimfóniák* kutatócsoport célja a modernitás során háttérbe szorult, de máig „használt” műfaj nemzetközi vizsgálata (első konferencia: 2024. november 19. – az MTA és az MMA közös tudományünnepi rendezvénysorozatában). A *Magyar egyházzenei atlasz* két-három éves kutatást ölel fel a hazai, romániai, szlovákiai és szerbiai társszervezetek együttműködésével.

Az MMA MMKI tudományos főmunkatársaként a *Magyar művelődés szerkezetuáltása* címmel indított hosszú távú kutatást. Az alap kutatás történeti vizsgálattal kezdődik (ld. Petőfihez, Erkelhez és Liszthez kapcsolódó tanulmányok: *Aetas*, *Magyar Művészet*, *Irodalmi Magazin*, *Gramofon*). A második terület a modernizmussal foglalkozik; annak esztétikai vizsgálatai (ld. szócikkek a *Magyar filozófiai lexikonban*), továbbá az értelmiség és a hatalom közötti viszony feltárására, így a „vátesz” és „bohóc” szerepek Kodály Zoltán, Ránki György és Szöreyényi Levente életművében (nemzetközi konferencia-előadások Durhamben, Kolozsvárott, Budapesten; cikkek a szerzői kötetben). Az utolsó felmérési terület a kései modernitás központ nélküli rendszere, amelyben a kortárs alkotói magatartást (Terényi Ede, Dubrovay László, Dukay Barnabás, ld. kapcsolódó előadások, *Gramofon*-cikkek) figyeli meg. A kutatások során a zenetudomány mellett irodalmi, történelmi és antropológiai szempontokat is alkalmaz, ami gazdagította az eredmények értelmezési keretét.

